

Verkiezingsuitslag Israël leidt tot politieke patstelling

Posted on 31 oktober 2026 by Willem Dercksen

Het volk van Israël heeft gesproken, zowel het uitverkoren deel als het Arabische bevolkingsdeel. Het resultaat laat zich in één woord samenvatten: impasse, een forse teleurstelling voor vriend en vijand. De regeringscoalitie krijgt 53 van de 120 zetels in de Knesset, de oppositiepartijen 48 en – als grote verrassing – de Arabische partijen 19. Daarmee is er geen voor de hand liggende meerderheid en is het allesbehalve duidelijk of Netanyahu kan doorgaan als premier.

Dit laatste was in feite de kern van de verkiezingsstrijd: voor of tegen de huidige regeringscoalitie, voor of tegen Bibi. Het is nu allereerst aan president Herzog om worst van de uitslag te maken. Hij zei op voorhand al een stabiele regering te willen vormen en hij zal proberen nieuwe verkiezingen te voorkomen.

Hoge opkomst

Het waren verkiezingen met een bijzonder hoge opkomst: 77,7% tegenover 70,6% in 2022. Bij het Arabische bevolkingsdeel bedroeg de opkomst zelfs 80%. Dit komt

vooral doordat een deel van de bevolking het helemaal gehad heeft met Netanyahu en de extremistische ministers in zijn regering en dat geldt ook voor veel Israëli's die in het buitenland wonen. Naar schatting zijn er zo'n 60.000 (van de circa 800.000) teruggevlogen om hun stem uit te brengen. In het buitenland stemmen is, behalve voor ambassadepersoneel, niet toegestaan. Allesbehalve groene verkiezingen dus.

Nog voor de definitieve verkiezingsuitslag bekend was, diende zich een nieuwe verrassing aan. Het hoofd van de Shin Bet (binnenlandse veiligheidsdienst) informeerde Noam Sohlberg, het hoofd van de centrale kiescommissie en vicepresident van het Hooggerechtshof, over aanwijzingen van buitenlandse inmenging in de verkiezingen. Het zou gaan om miljoenen dollars uit onder meer Qatar waarmee Arabische Israëli's naar de stembus zouden zijn gelokt. De islamitische partij Ra'am zou hierbij een belangrijke rol hebben gespeeld.

Netanyahu's Likod was er als de kippen bij om te verklaren dat de verkiezingen zijn gestolen. 'Een buitenlandse overname van de Knesset, de islamisering van Israël en het omverwerpen van de rechtse regering met als doel het op alle fronten terugtreden van de IDF en allereerst van het front met Iran.' De oppositiepartijen wachtten af tot er meer duidelijkheid in deze zaak komt. Eisenkot, de leider van de als tweede partij geëindigde Yashar (recht door, eerlijk, recht door zee): 'Israël moet de integriteit van de verkiezingen waarborgen (...) en elke klacht grondig onderzoeken. Anderzijds moet voorkomen worden dat politieke actoren de situatie uitbuiten en het inzweren van de 26^e Knesset op de helling zetten.'

Rechts of Palestina

De weken voorafgaand aan de verkiezing hadden al veel lelijks gebracht. Netanyahu (Likod) voerde campagne met de slogans 'De missie is Iran' en 'Yemina o Palestina' (rechts of Palestina); dat laatste wil zeggen 'of wij (Netanyahu met zijn regeringscoalitie) of een Palestijnse overheersing'. Daarnaast beweerde hij dat er aanvallen vanuit Iran op stapel stonden, drong er bij Trump op aan om met nieuwe aanvallen op Iran het voortouw te nemen (aldus CNN) en stelde ook voor dat Israël zijn toevlucht moest nemen tot cryptocurrency's om mogelijke internationale sancties in de toekomst te ontlopen.

Dit laatste kwam hem op een meer dan ongebruikelijke reprimande van de centrale bank te staan (geparafraseerd: digitale valuta kunnen internationale sancties niet

omzeilen en het is beter om zulke sancties gewoon te voorkomen).

Kort daarna volgde een clash met de opperbevelhebber van het leger Zamir die na een instructie van de politieke leiding eerst een grondige discussie eiste om zo een onnodige confrontatie met Iran te voorkomen. Voor Netanyahu en zijn politieke partij Likoed is angst zaaien een beproefd recept om als sterke man in beeld te zijn: label je opponenten als 'lefties', waarschuw dat er groot gevaar dreigt en 'rak Bibi', alleen Bibi, de zelfbenoemde Mr. Security, kan het gevaar keren. De Likoed-campagne werkte zelfs met een AI-beeld van wat een Iraanse atoombom op Tel Aviv zou doen.

De geest van de onafhankelijkheidsverklaring

In reactie op de moord op twee soldaten op de Westoever nabij Hebron, één van hen is het vriendje van een meisje uit ons dorp, zijn Netanyahu's politieke overwegingen ook daar de boventoon gaan voeren. Toen de IDF wilde aankondigen dat de actie/lockdown rond Hebron zijn doel had bereikt, beval Netanyahu dat de actie moest doorgaan, waarmee hij vlak voor de verkiezingsdag zijn image als sterke man wilde boosten, hoewel daardoor circa 3.000 Palestijnen dagenlang niet naar huis konden.

De oppositiepartijen voerden hun campagnes een stuk beschaafder en trokken ook deels gezamenlijk op. Hun overkoepelend doel: de geest van de onafhankelijkheidsverklaring weer tot leven wekken, een democratische staat met een Joodse meerderheid die uit is op vrede met de omringende landen en die zich effectief beschermt tegen vijanden die uit zijn op zijn destructie. De belangrijkste specifieke targets: een onafhankelijke staatscommissie die uitzoekt hoe het zo mis kon gaan op 7 oktober 2023 (iets wat Netanyahu al drie jaar hardnekkig geblokkeerd heeft), universele dienstplicht (dus geen uitzondering voor orthodoxe yeshiva-studenten) en behoud van een onafhankelijke rechterlijke macht.

Het onderwerp dat in het verleden links van rechts onderscheidde – vrede met de Palestijnen – ontbrak geheel in de verkiezingsstrijd. 7 oktober heeft het politieke/maatschappelijke klimaat drastisch veranderd. Hoewel er vanuit de internationale gemeenschap nog steeds wordt aangedrongen op een tweestatenoplossing, is deze gedachte in Israël van tafel. Dit mag ook niet verwonderen. 7 oktober heeft diepe wonden geslagen, de Palestijnse gemeenschap heeft 7 oktober nooit veroordeeld (of erger: het is zelfs gevierd) en Hamas heeft al

een paar keer een nieuw 'October 7' aangekondigd vanuit Gaza, de Westoever of in het buitenland, en bereidt zich daar ook op voor.

'It needs two to tango'. Niet alleen in 1947/8 (Partition plan), niet in 1993 en 1995 (Oslo-akkoorden), niet in 2000 (Camp David) en ook nu wijst niets erop dat de Palestijnen een tweestatenoplossing ambiëren. In Israël is alleen bij de Democraten, na deze verkiezingen goed voor 8 zetels in de Knesset, het Palestijnse vraagstuk nog een onderwerp dat overeind staat.

Hilltop youth

Een wisseling van de regeringsmacht zou wel een matigende impact kunnen hebben op de situatie op de Westoever, hoewel geen van de (Joodse) oppositiepartijen zich hier duidelijk over heeft uitgelaten. Wel deed een groep voormalige seniore overheidsfunctionarissen onlangs een beroep op Netanyahu en de minister van Defensie om de 'hilltop youth' tot een terroristische organisatie te verklaren met maatregelen die daarbij horen (zoals de door de Netanyahu-regering afgeschafte mogelijkheid van administratieve detentie van Joden).

'Al jaren heeft de "hilltop youth" Palestijnen die niets van doen hebben met vijandige activiteiten tegen Israël lastiggevallen en geïntimideerd.' En 'hun gedrag krijgt ruggensteun van belangrijke ministers in de regering (lees: Ben Gvir en Smotrich) en het wordt soms zelfs aangemoedigd door de minister-president, de minister van defensie en regionale raden'.

Hoe verder?

Het is afwachten hoe Ra'amgate zich ontwikkelt. In het ergste geval kan de stemming in bepaalde gebieden of de verkiezing als geheel ongeldig worden verklaard. De kans is evenwel veel groter dat het als een 'spin' van Netanyahu's Likoed zal worden afgedaan. De Arabische partij Ra'am wil in ieder geval alle medewerking aan het onderzoek verlenen. Qatar ontkent in alle toonaarden. De kiescommissie stelt dat er geen sprake is van wijdverbreide fraude en dat de verkiezingen wettig zijn verlopen en de Shin Bet benadrukt dat er verdenkingen zijn en dat niets bewezen is.

Voor wat de verkiezingen bestuurlijk gaan brengen, zijn er een paar opties. Allereerst gaat de huidige regering nog een tijd demissionair door. Dat vereist

terughoudendheid op allerlei gebied, maar biedt nog wel de mogelijkheid om zo nodig of desgewenst oorlog te voeren (lees: aanvallen op Iran na de midterms in de VS).

Een coalitie van de oppositie met Arabische partijen lijkt een no-go. Weliswaar hebben Ra'am en de Joint List te kennen gegeven deel te willen nemen aan een regering die daadwerkelijk verandering wil brengen voor Israëls Arabieren (20% van de bevolking) op zaken als misdaad (buitensporig hoog in de Arabische sector), geweld, destructie van (illegaal gebouwde) huizen en racisme. Daartegenover staan de eisen die Eisenkot stelt aan de deelname van partijen aan een regering onder zijn leiding: erkenning van Israël als een Joodse staat en van Hamas als een terreurorganisatie die ontmanteld moet worden, eisen die voor de Arabische partijen een brug te ver zijn.

Kans op minderheidsregering minimaal

Een andere denkbare optie is een minderheidsregering van de huidige oppositie met gedoogsteun van de Arabische partijen. De kans hierop lijkt minimaal. Lieberman met zijn Yisrael Beytenu (Israël ons huis; 7 zetels) zal daar op voorhand al niet aan meedoen en Eisenkot en Bennett kunnen zich een gevaarlijk avontuur met de Arabische partijen eigenlijk niet permitteren (voor Nederlanders moeten de risico's van een minderheidsregering inmiddels wel duidelijk zijn), wetende dat Netanyahu en de zijnen hen zullen afslachten als het misgaat.

Een minderheidskabinet van de huidige coalitie maakt geen enkele kans omdat de oppositie daar geen millimeter ruimte voor zal bieden.

Als president Herzog zijn voornemen van geen nieuwe verkiezingen waar zal willen maken, blijft dan nog een monsterverbond van Likod met drie of vier oppositiepartijen over. We gaan het zien of deze weg verkend gaat worden of dat al spoedig tot nieuwe verkiezingen moet worden besloten.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [**Doet u \(weer\) mee?**](#) Hartelijk dank!